

Påskedag 2022 Hamar domkirke

Johs 20,1-10

Påskedagsfortellingene i Det nye testamentet viser hvordan den unge kirke våger å sende et universelt budskap i alle himmelretninger.

Budskapet om at Kristus er oppstanden!

Fire ulike røster, evangelistene som er malt i taket her i domkirka, beskriver mysteriet om at livet vant over døden.

Takmalerier i Hamar Domkirke malt av Arve Hagen. Foto: LTB / Hamar BDK

Nettopp det overveldende som mennesker opplevde ved Jesu oppstandelse fra de døde, avslutter de fire evangeliene om Jesu liv. I møte med denne hendelsen skildres mennesker i veksling mellom oppklart tro og overraskende tåke, i undrende tvil og sitrende skjelving, i livgivende forferdelse og skapende forvirring.

Slik var det også for Maria Magdalena.

Mens det ennå er mørkt, kommer hun til graven.

Etter enda en dag i dødens landskap med sjokk, sorg og savn hadde Maria Magdalena og de andre som fulgte Jesus, søkt den hvile som søvnen gir. Men våkner grytidlig.

Alle som har erfart død og sorg vet noe om dette.

Være sliten. Legge seg.

Gå inn i søvnen, men våkne tidlig på morgenen og tenke: «Er det sant?» Og kjenne på tyngden av dødens atskillelse.

De som sørget over Jesus, opplevde nok natta som enda mørkere enn de var vant til. Han som de hadde knyttet sitt håp og sin fremtid til var død. Han som snakket om evig liv, hadde selv gitt tapt for dødskreftene.

Tidlig på morgenen.

Maria Magdalena ser at steinen ved grava er rullet til side og det utløser full forvirring og tvil, skjelvende usikkerhet, rask løping og overlevering av beskjed om at graven er tom.

Tidlig på morgenen.

Graven hadde vært dødens sted.

Død innhyllet i mørke. Nå famler dagslyset seg inn.

Lyset møter dybdene i mørket.

Tidlig på morgenen.

Maria Magdalena aner noe om lyset fra sårene.

Kanskje slik lyrikeren Arnold Eidslott sier det:

Lyset fra dine sår
ligger på den åpne veien.

Rolf Jacobsen berører noe i slekt med dette i diktet «Tett bak din fot». Han sier:

Tett bak din skulder,
nærmere enn alt du tror, en fred
du ikke selv har kjent,
der verden tier
et dypt, et bratt sekund
som efter et uhørt løfte
gjennom en lukket munn.

Når en kommer inn i det oppstandelsesrommet som Hamar domkirke er, så dras blikket framover til altertavla. Den kraftfulle Kristus står på gravkanten eller kanskje er det på jordkloden med ei istykkerrevet lenke i hendene. De nedbrytende kreftene og dødens makt er brutt.

Altartavlen i Hamar Domkirke malt av Henrik Sørensen. Foto: LTB / Hamar BDK

Henrik Sørensen kalte bildet til venstre "Verdensmiseren", verdensulykken, verdens elendighet. Her er de mørke, jordslåtte fargene, det blodige barnet og morens beskyttende bevegelse. Dødskreftenes gru og det angstvekkende til alle tider skildres her.

Sett i lys av krigshendelsene i Ukraina og andre områder med krig og krigslignende tilstander, kan vi kjenne oss igjen både i fortvilelsen og håpet.

Det engasjementet som er for Ukraina og den gjestfriheten som vises flyktningene, er sterke håpstejn. Ja, det har nesten vært slik som vi hørte i evangelisten Johannes sin fortelling om hvordan Simon Peter og han selv springer til graven for å avklare og bistå.

Mange er ivrige etter å hjelpe. Det er livgivende og styrker håpet om en fremtid med lys på vegen videre.

I Hamar bispegård har vi et fint skap fra 1723. Inni det skapet står et sterkt håpstejn! Her står ei lita dukkeseng.

Det er ikke ei tilfeldig dukkeseng, men den som biskop emeritus Rosemarie Køhn hadde med seg da hun kom som et lite flyktningbarn til Norge etter 2. verdenskrig.

Den lille dukkesenga sier noe om det håpet som gjestfrihet og respekt for menneskeverdet utløser.

Tenk, den lille jenta som kom sammen med sin mor, hun ble Nordens første kvinne som biskop og bar korsmerket som tegn på sin tjeneste.

Skapet med dukkesengen til biskop em. Rosemarie Køhn i bispegården på Hamar. Foto: JV / Hamar BDK

Korset som forkynner Skaperens identifikasjon med sin skapning og gir påminnelse om at kirken har kall til å gjenkjenne smertens ansikt og se Kristus i alle mennesker. Og å gi nærvær og lindring for mennesker i nød.

Ei god venninne av meg som har en alvorlig sykdom, har skrevet en sterk påskeandakt der hun forteller hvordan teaterstykket «Gudspartikkelen» med Svein Tindberg på Det norske teatret berørte henne ved å tillate tilhøreren å være med på å glede seg over ikke å forstå, og å undre seg. Om påsketroen skriver hun:

Og sånn er det med påsketroen for meg.
 I alt som er, er den Gud som har skapt liv,
 som er liv og som skal skape nytt liv av «daude».
 I dette ligger et forunderlig livskraftig håp.
 Om det ikke oppleves som et flomlys,
 kan en strime av lys være nok for et enkelt liv.
 Midt i livet og gjennom døden til nytt liv.

Er det ikke noe av dette vi aner i jordfargene på alterbildet?

Jordfargene som går over til livskreftenes farge på den siden som vender mot Kristus. Det skjeve korset blir en veiviser til den oppstandne og håpet som kristendommen er forankret i, oppstandelsens seier over dødens makt.

Jesu død er ikke lenger et tegn på maktesløshet, men et tegn på at Guds håp er plantet på jorden for oss alle. Et levende håp knyttet til en Gud, som er nær i livets sammensatthet.

Dette inspirerer og utfordrer til nyorientering og nyskapelse for enkeltmennesker og samfunn og kaller menneske til tro og etterfølgelse.

Slik kan lyset fra Kristi sår smelte sammen med hjertevarmen og kraften i nestekjærligheten.

Lyset fra den evige kjærlighet som styrker troen, håpet og kjærligheten i dag og i evigheters evighet.

Kristus er oppstanden! Ja, sannelig: Han er oppstanden.

Ære være Faderen, Sønnen og Den hellige ånd,

vår Skaper, Frigjører og Livgiver,

som var, er og være skal en sann Gud fra evighet til evighet.

Tidlig om morgenen den første dagen i uken, mens det ennå er mørkt, kommer Maria Magdalena til graven. Da ser hun at steinen foran graven er tatt bort. 2 Hun løper av sted og kommer til Simon Peter og den andre disippelen, han som Jesus hadde kjær, og hun sier: «De har tatt Herren bort fra graven, og vi vet ikke hvor de har lagt ham.» 3 Da dro Peter og den andre disippelen ut og kom til graven. 4 De løp sammen, men den andre disippelen løp fortere enn Peter og kom først. 5 Han bøyde seg fram og så linklærne ligge der, men gikk ikke inn i graven. 6 Simon Peter kom nå etter, og han gikk inn. Han så linklærne som lå der, 7 og tørkleet som Jesus hadde hatt over hodet. Det lå ikke sammen med linklærne, men sammenrullet på et sted for seg selv. 8 Da gikk den andre disippelen også inn, han som var kommet først til graven. Han så og trodde. 9 Fram til da hadde de ikke forstått det Skriften sier, at han måtte stå opp fra de døde. 10 Disiplene gikk så hjem.

Joh 20,1-10

1 Da sang Moses og israellittene denne sangen for Herren:

Jeg vil synge for Herren

for han er høyt opphøyd;

hest og rytter kastet han i havet.

2 Herren er min kraft og min styrke,

han er blitt min frelse.

Han er min Gud, ham vil jeg prise,

min fars Gud, ham vil jeg opphøye.

3 Herren er en krigar,
Herren er hans navn.
2 Mos 15,1-3

12 For i dåpen ble dere begravet med ham, og i den ble dere også reist opp med ham, ved troen på Guds kraft, han som reiste Kristus opp fra de døde. 13 Dere var døde på grunn av misgjerningene og deres uomskårne kjøtt og blod. Men han gjorde dere levende sammen med Kristus da han tilga oss alle våre misgjerninger. 14 Gjeldsbrevet mot oss slettet han, det som var skrevet med lovbud; han tok det bort fra oss da han naglet det til korset. 15 Han kledde maktene og åndskreftene nakne og stilte dem fram til spott og spe da han viste seg som seierherre over dem på korset.
Kol 2,12-15